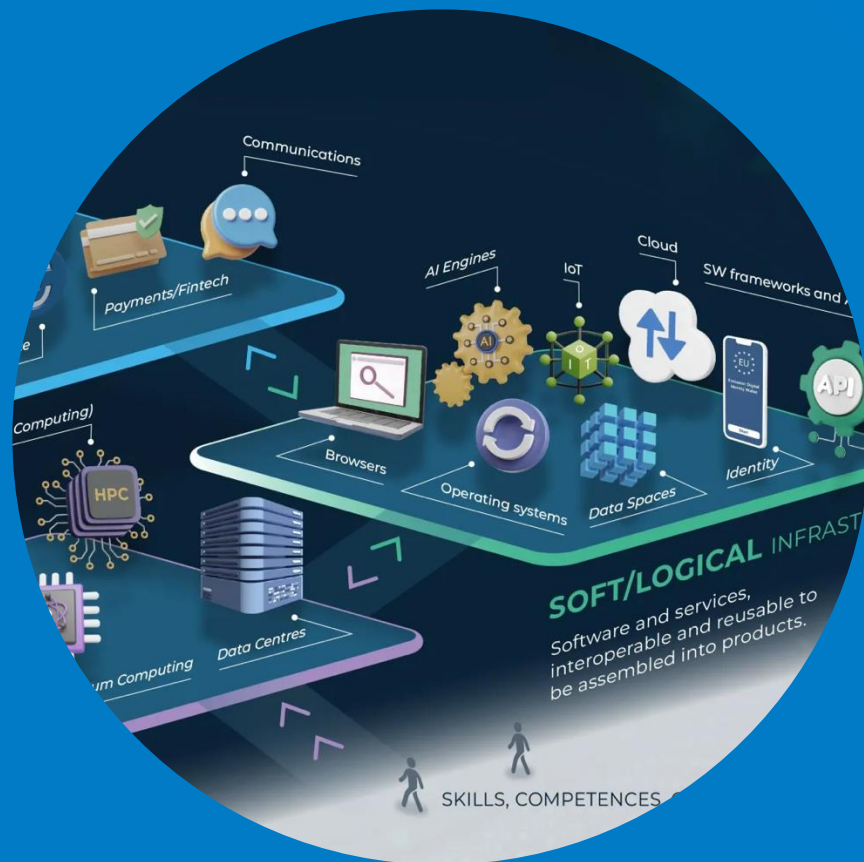

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Hoe soeverein ben ik eigenlijk?

Praktische workshop en domeinarchitectuur Clouddiensten MIDO

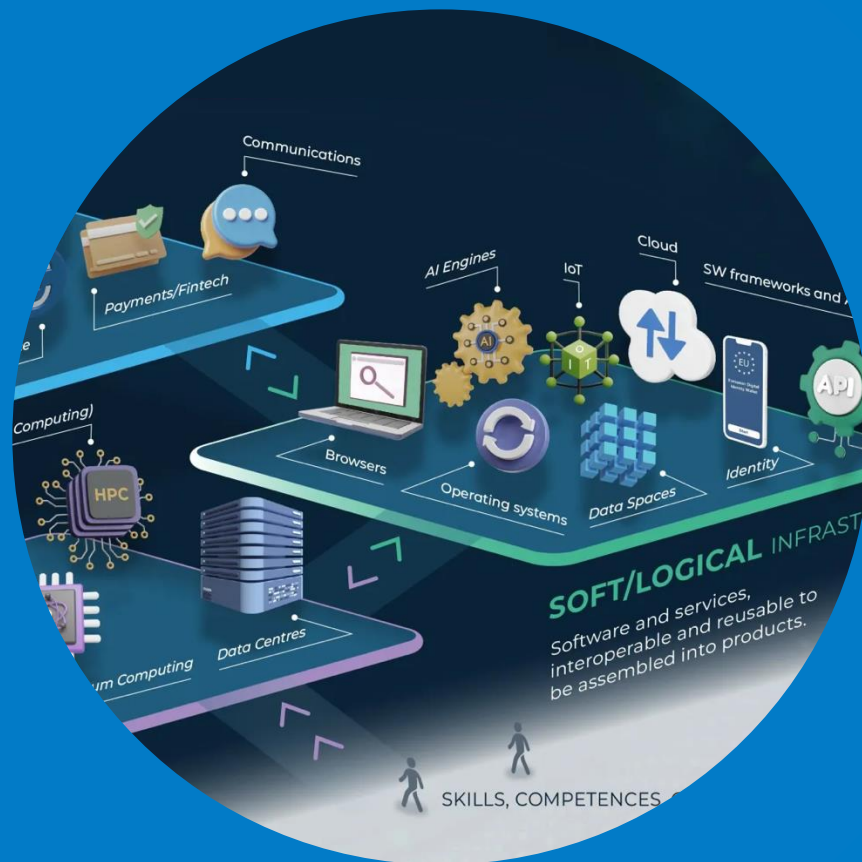

Michael Stoelinga
14 oktober 2025

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Praktische soevereiniteit in de cloud

Michael Stoelinga (Ministerie van BZK)

Michael Stoelinga is chief architect publieke sector bij Capgemini. Afgelopen jaar heeft hij bijgedragen aan de voorbereidingen van het NDS cloudprogramma bij het Ministerie van BZK. Op het snijvlak van marktpartijen en de interne overheid draagt hij bij aan architectuur en begripsvorming rond cloudgebruik door overheden. Daarbij samenwerkend in een brede werkgroep van architecten binnen de overheid.

Aangezien titel van de workshop niet overeenkwam met de uitwerking is de workshop zowel ingegaan op de domeinarchitectuur clouddiensten van MIDO als op de vraag wat soevereiniteit in de praktijk betekent.

De domeinarchitectuur in reviewbare versie [vindt u hier](#).

De vragenlijst voor soevereiniteit is op te vragen via michael.stoelinga@minbzk.nl

[Domeinarchitectuur clouddiensten Digitale Overheid](#)

Hoe soeverein ben ik eigenlijk? Er zijn allerlei definities van soevereiniteit, grotendeels marketing of pogingen om in beleidstaal over technologie te praten. In de workshop gaat Michael stap voor stap door de – diverse – aspecten van het soevereiniteitsvraagstuk. De deelnemers worden uitgedaagd bij iedere stap de vraag te stellen “hoe zit dat voor mijn eigen organisatie”? Hoe concreter, hoe beter. Achter deze vraag komen uiteraard vervolgvragen: hoe controleer je dat? Wat is nu wel belangrijk en wat kan wachten. Idealiter gaan de deelnemers na de workshop naar huis met tenminste de belangrijkste vraag over hun huidige stand ten aanzien van soevereiniteit. Voor organisaties die al verder zijn, met een check op de vraag of er in een realistische volgorde gewerkt wordt aan antwoorden op de druk van buiten om a tempo soevereiner te worden.

Rijksoverheid

De Nederlandse
Digitaliseringsstrategie
**Samen
versnellen**

De Nederlandse
Digitaliseringsstrategie

Doel 1: overheidsbrede soevereine clouddienst in samenwerking met bestaande overheidsdienstverleners en de markt

Onze gegevens en data zijn het belangrijkste productiemiddel van de 21e eeuw. Om de baas te blijven over onze gegevens en ervoor te zorgen dat burgers en ondernemers erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens in goede handen zijn, moet de overheid investeren in een overheidsbrede soevereine clouddienst. Er komt een leidende overheidsbrede aanpak en alle overheidsorganisaties gaan op basis van de collectieve lijn aan de slag. Zo worden we minder afhankelijk van een klein aantal externe leveranciers. We kiezen bewust welke oplossing in welke situatie passend is.

Waarom als één overheid?

- Er is geen overheidsbrede soevereine clouddienst beschikbaar. We zijn te afhankelijk van een klein aantal externe leveranciers, dat is niet acceptabel.
- Momenteel worden de behoeftes rondom cloud vaak door individuele overheidsorganisaties uitgewerkt en aanbesteed zonder kritisch stil te staan bij deze keuze. Er wordt makkelijk gekozen voor grote (internationale) leveranciers, waardoor risicovolle afhankelijkheden ontstaan.
- Samen creëren we de mogelijkheid om gebruik te maken van clouddiensten. Doordat we de overheid centraler organiseren rondom een standaard van clouddiensten, koppelen we de vraag aan het juiste aanbod (overheid, Nederlandse leveranciers, Europese leveranciers en waar nodig internationale leveranciers).

We kiezen met elkaar de volgende **strategische doelen** voor de NDS:

- 1 We werken aan een verkenning van het realiseren van een overheidsbrede soevereine clouddienst in samenwerking met bestaande overheidsdienstverleners en de markt.
- 2 We streven naar een centrale overheidsmarktplaats voor cloudtechnologieën, die vraag aan het juiste aanbod koppelt. Dit doen we op basis van standaarden en Europese ervaringen. Waarbij de inzet is om gegevens en diensten die van essentieel belang zijn niet langer in de publieke cloud onder te brengen.

Welke belemmeringen zijn er nu?

Er is geen overheidsbreed cloudbeleid.

Er worden verschillende definities en standaarden van cloud gebruikt.

Overheidsorganisaties werken cloudvragen en cloudoplossingen individueel uit en/of kopen hetzelfde in onder verschillende voorwaarden.

Er kan niet overheidsbreed worden aangesloten op ICT-dienstverleners.

De overheid is te afhankelijk van een klein aantal externe partijen voor implementatie en uitvoering.

Waar we nu als één overheid op versnellen

We stellen uniforme definities op voor de verschillende soorten cloud.

We zorgen voor een centraal inzicht in de behoeftes van cloud, door de verschillende vragen te bundelen.

We selecteren standaarden van projecten zoals Haven plus (VNG), SURFCumulus (SURF) en vergelijkbare initiatieven in Europa.

We zorgen voor overheidsbrede samenwerking waarmee mogelijkheden ontstaan om (soevereine) overheids-ICT diensten overheidsbreed te kunnen gebruiken en helpen elkaar bij implementatie.

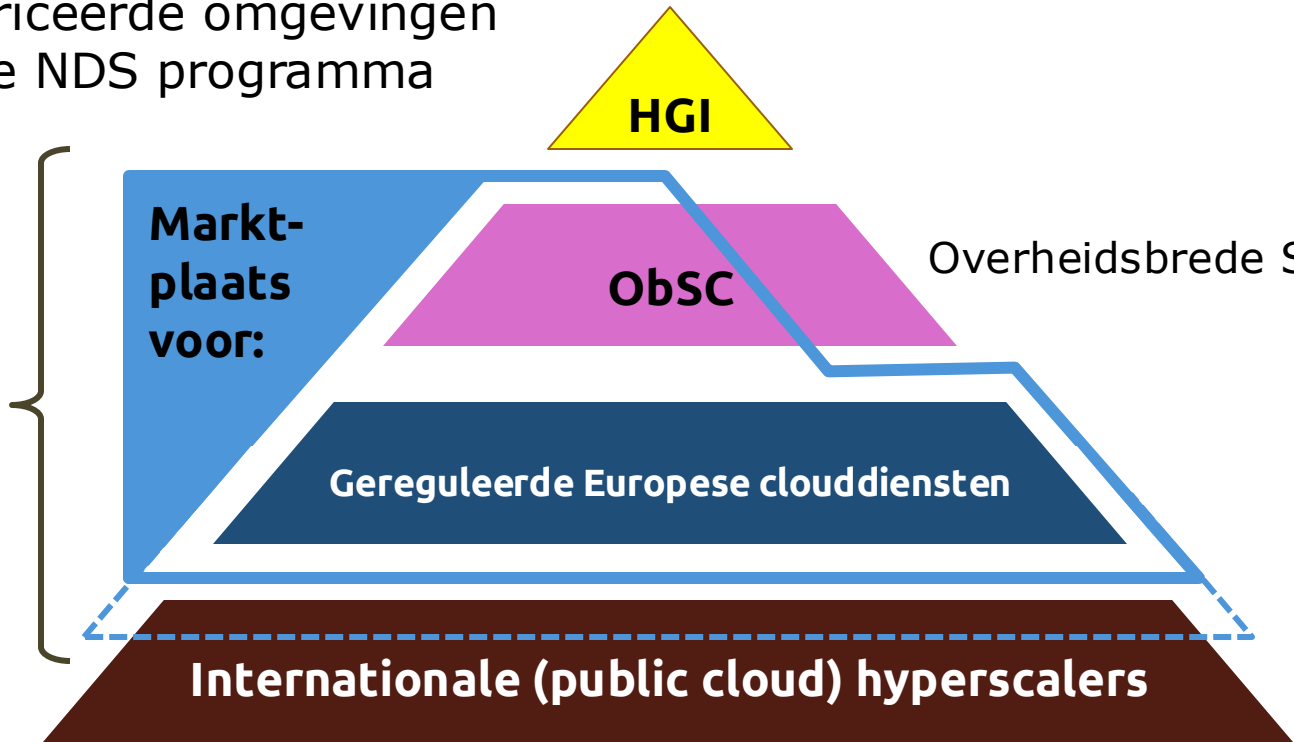
We werken aan een verkenning van het realiseren van een overheidsbrede soevereine clouddienst.

Doel 2: centrale overheidsmarktplaats voor cloud technologieën, die vraag aan het juiste aanbod koppelt; dit o.b.v. standaarden en Europese ervaringen... met inzet gegevens en diensten van essentieel belang...

Hoog gerubriceerde omgevingen
buiten scope NDS programma

Scope
NDS
Cloud
programma

Overheidsbrede Soevereine Cloud(dienst)
Cloudoplossing
(OBSCO)

Reijer Passchier had
het in de intro over:
"techadel" ?!

Juridisch

Datalocalisatie

Technologie

Operationeel

Kennis

Investeringsen

Zeer multidisciplinair
onderwerp!

1. Kies een toepassing
2. Welke data wordt verwerkt?
3. Operationeel gebruik... Wat heb ik nodig?
4. Afhankelijk van wie?
5. Met wie heb ik contracten?
6. Waar is mijn data?
7. Hoeveel controle over de operatie heb ik
8. Hoeveel controle over de technologie heb ik
9. Wat zou een alternatief zijn
10. Evaluatie & discussie

Larissa Zegveld sprak in haar intro over onze: "verslaving...?" aan niet zo soevereine apps en diensten...